

COMMISSIE VAN ADVIES INZAKE VOLKENRECHTELIJKE VRAAGSTUKKEN
Advisory Committee on Issues of Public International Law

JAARVERSLAG 2018

1. Instelling en taak van de CAVV

De Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) adviseert als onafhankelijk adviesorgaan de regering en de beide kamers van de Staten-Generaal op verzoek of op eigen initiatief over juridische vraagstukken waarin de uitleg van het internationaal recht en de ontwikkeling van dat recht centraal staan. De Commissie bestaat onder de huidige benaming sinds 1920. Als gevolg van de reorganisatie van het stelsel van adviescolleges, die zijn beslag kreeg in de Kaderwet adviescolleges, werd de CAVV per 1 januari 1998 bij wet ingesteld.

2. De CAVV in 2018

De CAVV bracht in 2018 twee adviezen uit.

Bij brief van 15 maart 2018 heeft de Tweede Kamer de CAVV om advies gevraagd over “het streven naar onafhankelijkheid van de Koerdische Autonome Regio in Irak mede in het licht van de Montevideo-criteria.”¹ Het is de eerste keer dat de Tweede Kamer rechtstreeks advies aan de CAVV heeft gevraagd. Op 23 april 2018 heeft de CAVV het advies (nr. 31) “Het streven naar onafhankelijkheid van de Koerdische Autonome Regio in Irak” uitgebracht. De schrijfgroep voor dit advies werd gecoördineerd door dr. mr. C.M. Brölmann. De CAVV wijst erop dat er op het moment van schrijven geen onafhankelijkheidsverklaring van de Koerdische Autonome Regio voorlag en wijst erop dat een gebied in zekere opzichten kan beantwoorden aan de ‘Montevideo-criteria’, maar dat een dergelijk gebied daarmee niet automatisch (dat wil zeggen zonder juridische intentie daartoe) een zelfstandige staat is. In het advies wordt een samenstel van volkenrechtelijke beginselen genoemd die van belang zijn mocht de onafhankelijkheidsverklaring er in de toekomst komen.

Naar aanleiding van het uitgebrachte advies heeft prof. dr. R.A. Wessel op 26 september 2018 namens de CAVV gesproken met de voorzitter van de Vaste Kamercommissie, mevrouw Dijkstra, over het mandaat van de CAVV en de terugkoppeling door de Kamer aan de CAVV naar aanleiding van het uitgebrachte advies. Het was voor beide partijen nuttig om duidelijk aan te geven welke verwachtingen er zijn ten aanzien van mandaat, werkwijze en samenwerking. Hierbij is onder meer ingegaan op de afbakening van de juridische expertise van de CAVV in het politieke krachtenspel van de Tweede Kamer en de relevantie van de expertise voor internationaal-politieke vraagstukken. Om efficiëntie van de advisering te vergroten en teleurstellingen te voorkomen is het zaak om in een vroegtijdig stadium te overleggen over de mogelijke formulering van een adviesaanvraag van de Kamer aan de CAVV. Mevrouw Dijkstra stelde open te staan voor uitwisseling in een vroeg stadium, zowel mondeling als schriftelijk. Zij beaamde dat een adviesaanvraag enkel zinvol is, indien deze daadwerkelijk betrekking heeft op de juridische expertise van de CAVV. Ook reageerde zij welwillend op het verzoek van de voorzitter van de CAVV om een

¹ Kamerstuk 32 623, nr. 199 Brief van het Presidium d.d. 15 maart 2018.

reactie te ontvangen van de Vaste Commissie Buitenlandse Zaken op een door de Kamer gevraagd advies, hetzij schriftelijk, hetzij in ontmoeting tussen CAVV leden en Kamerleden waarbij een mondelinge toelichting op het advies kan worden gegeven en naar aanleiding hiervan vragen kunnen worden gesteld.

Op 6 februari 2018 werd een adviesaanvraag van de minister van Buitenlandse Zaken ontvangen over de door de International Law Commission (ILC) van de VN in 2017 aangenomen ontwerpartikelen over misdrijven tegen de menselijkheid. De minister heeft de CAVV uitdrukkelijk verzocht in te gaan op de relatie tussen de ontwerpartikelen van de ILC en het door Nederland gesteunde initiatief voor een Multilateraal Verdrag tot Uitlevering en Rechtshulp voor Internationale Misdrijven (MVRUIM). De schrijfgroep werd gecoördineerd door prof. dr. L.J. van den Herik.

Op 31 augustus 2018 heeft de CAVV het in het Engels geschreven advies (nr. 32) “De ontwerpartikelen van de ILC over de misdrijven tegen de menselijkheid” vastgesteld, waarna dit aan de minister van Buitenlandse Zaken is aangeboden. De minister ontving op 17 oktober 2018 de Nederlandse versie van het advies. In het advies worden overwegingen en commentaar geformuleerd met betrekking tot de wijze waarop de ontwerpartikelen van de ILC een leemte in het volkenrecht beogen te vullen, in het bijzonder ten aanzien van het juridisch kader voor internationale samenwerking bij de opsporing en vervolging van internationale misdrijven. Verder wordt ingegaan op de relatie tussen de ontwerpartikelen en het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof (Statuut van Rome) en het mede door Nederland nagestreefde MVRUIM. Ook wordt ingegaan op de preventiebepalingen in de ontwerpartikelen en op het vraagstuk van een toezichtsmechanisme. Ten slotte wordt ingegaan op de wettelijke verjaring voor slachtoffers van misdrijven tegen de menselijkheid in civiele procedures.

Op 13 februari 2019 werd de Kabinetsreactie op advies nr. 32 aangeboden aan de Tweede Kamer, waarin het merendeel van de conclusies van het advies wordt onderschreven (TK, vergaderjaar 2018–2019, 35 000 V, nr. 59). Het Kabinet ziet het advies van de CAVV als ondersteuning van het beleid ten aanzien van de versterking van het volkenrechtelijk kader voor de preventie, opsporing, vervolging en berechting van internationale misdrijven.

De CAVV kwam in 2018 vier maal plenair bijeen.

3. Samenstelling

De leden van de CAVV worden op basis van hun deskundigheid op het gebied van het internationaal recht op voorstel van de minister van Buitenlandse Zaken benoemd bij Koninklijk Besluit.

De leden van de CAVV zijn dr. C.M. Brölmann, dr. G.R. den Dekker, prof. dr. L.J. van den Herik, dr. mr. A.J.J. de Hoogh, prof. dr. N.M.C.P. Jägers, prof. dr. J.G. Lammers, dr. A.G. Oude Elferink, mr. A.E. Rosenboom en prof. dr. R.A. Wessel. Prof. dr. R.A. Wessel is voorzitter, prof. dr. L.J. van den Herik is vice-voorzitter.

In het verslagjaar voerden mr. F. Arichi en mr. V.J. de Graaf LLM het secretariaat.

4. Financiën

Het budget van de CAVV is ondergebracht bij de begroting van de Directie Juridische Zaken van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De vergoedingen van de voorzitter en de overige leden zijn binnen het

wettelijk kader vastgesteld bij ministerieel besluit. Zij ontvangen een wettelijk vastgesteld bedrag per bijgewoone vergadering/bijeenkomst en de reiskosten. De totale uitgaven in 2018 kwamen uit op €8.685,80. Dit bedrag omvat niet de kosten verbonden aan de inzet van de twee secretarissen, die het werk voor de CAVV verrichten als onderdeel van hun functie bij de afdeling Internationaal Recht van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

....mei 2019
